

Konjunkturudviklingen, udviklingen i pris, løn og indkomster

Pris- og lønudviklingen 2005-2007

Sidste budgetvejledning blev udsendt i juni 2005. Denne budgetvejledning fra juni 2006 forholder sig til den udvikling, der er sket i mellemtiden. Budgetvejledningen indeholder en endelig opgørelse af pris- og lønudviklingen for 2005 og et skøn for 2006 og 2007. Skønnet for 2007 indgår i de økonomiske forudsætninger for økonomaftalen 2007.

Pris- og lønudviklingen for 2005 er endelig. Indenrigsministeriet har på baggrund af det amtskommunale regnskab 2005 opgjort regnskabsvægte for 2005. Ligeledes har ministeriet opgjort samtlige prisindeks for 2005 på baggrund af en opgørelse fra Danmarks Statistik og lønindeks på baggrund af tal fra FLD.

Danske Regioner er enige med Indenrigsministeriet om den bagudrettede opgørelse for 2005 og med Finansministeriet om det fremadrettede skøn for 2007.

1. Opgørelsesmetoder

Pris- og lønindeksene bliver opgjort på baggrund af de metoder, der blev aftalt i "Rapport fra arbejdsgruppen vedrørende pris- og lønudviklingen" fra 1999. Heri blev aftalt en metode til opgørelsen af den amtskommunale pris- og lønudvikling (bagudrettet opgørelse) og skønnene for den amtskommunale pris- og lønudvikling (fremadrettet skøn).

Det fremadrettede skøn anvendes til at pris- og lønregulere de fremtidige udgifter for regionerne i forbindelse med økonomiforhandlinger. Pris- og lønudviklingen skønnes i det fremadrettede skøn eksklusiv medicinudgifterne, da disse ikke prislejsskrives i økonomaftalen mellem Regeringen og Danske Regioner. I stedet skønnes udgiftsudviklingen vedr. medicin særskilt.

De bagudrettede opgørelser har tidligere været brugt til at regulere amternes bloktilskud. Det har ikke været relevant i år, da amterne nedlægges og regionernes bloktilskud er fastsat på ny.

Ændring i vægte

Metoden til beregningen af pris- og lønudvikling er uændret, men på grund af regionernes oprettelse ændres vægtene i beregningen mere end sædvanligt i pris- og lønudviklingen for 2007. Ændringerne skyldes, at udgifter vedrørende Københavns og Frederiksberg kommuner er medtaget i beregningen af vægtene for 2007. Vægtene for 2007 er opgjort med baggrund i udgifter, der er korrigeret i forhold til regionernes opgaver.

Vægtene for regionerne er som sædvanligvis beregnet på baggrund af seneste års regnskab, denne gang regnskab 2005. Der er for 2007 taget udgangspunkt i hovedkonto 4 (sundhed), idet det er vurderet, at hovedkonto 4 er dækkende for de regionale opgaver. Når regnskab 2007 foreligger i 2008, vil kontoplanen og regnskab 2007 være udgangspunkt for beregningen. Det betyder, at regional udvikling først indgår i beregningen af vægtene i skønnet for 2009.

Vægtene for 2005 og 2006 er opdateret i forhold til regnskab 2005 på baggrund af alle amtskommunale opgaver.

I denne budgetvejledning præsenteres derfor to sæt vægte, et for amterne (2005 og 2006) og et for regionerne (2007). Herunder ses de to sæt vægte for forholdet mellem priser, sygesikring og løn. Som det ses, ændres vægtene for løn og overførsler i 2007.

Tabel 1. Ændring i vægte

	Amter	Regioner
	2005 og 2006	2007
Pris	0,32	0,30
Overførsler	0,15	0,23
Løn	0,53	0,47
	1,00	1,00

I tilknytning til udviklingen for priser gives følgende eksempler på områder, hvor vægtene er ændret. Entreprenør- og håndværkerydelser samt øvrige tjenesteydelser vægtes mindre i skønnet for prisudviklingen end tidligere; entreprenør- og håndværkerydelser ændres fra 0,15 til 0,09 og tjenesteydelser ændres fra 0,51 til 0,45. Derimod vægtes øvrige varekøb og anskaffelser lidt højere; øvrige varekøb ændres fra 0,25 til 0,36 og anskaffelser fra 0,03 til 0,04.

Ved foreliggende budgetvejledning er beregningen af pris- og lønudviklingen sat op i et nyt regneark, hvor alle vægte er synlige, jf. bilag 1.

2a. Prisudviklingen for 2005

Den endelige opgørelse af prisudviklingen fra 2004 til 2005 viser en prisudvikling ekskl. sygesikring på 1,8 pct. Opgørelsen fra juni 2005 viste skønnet 2,0 pct., hvormed prisudviklingen er 0,2 pct. point lavere.

Medicinpriserne er faldet med 2,9 pct. i 2005. Årsagen til prisfaldene skal blandt andet findes i de store patentudløb, der har været i de senere år. Der har i 2005 ikke har været samme grad af patentudløb som i året før, hvorfor faldet i medicinpriser er lavere i 2005 end 2004, hvor det var 5,3 pct.

2b. Lønudviklingen 2005

Lønudviklingen for 2005 er endeligt opgjort af Indenrigsministeriet til 2,7 pct. Amtsrådsforeningens seneste skøn fra juni 2005 var på 2,8 pct. Forskellen i de to opgørelser kan delvist henføres til, at Indenrigsministeriet i deres opgørelse korrigerer lønudviklingen i forhold til arbejdsgivernes indbetaling til AER (Arbejdsgiverens elevrefusion). Denne udgjorde i 2004 -0,01 pct. for amtskommunerne.

2c. Den samlede pris- og lønudvikling 2005

Det giver samlet en pris- og lønudvikling i 2005 på 2,1 pct. Det er 0,2 pct. point lavere end det seneste skøn i juni 2005, hvilket både er et resultat af en lavere lønudvikling og en lavere prisudvikling.

Pris- og lønudviklingen eksklusiv medicin er opgjort til 2,4 pct. (0,2 pct. point lavere end juni 2005-skønnet).

3a. Skøn for prisudviklingen 2006

Side 3

Prisskønnet for 2006 er justeret i forlængelse af konjunkturvurderingen i Finansministeriets Økonomiske Redegørelse, maj 2006. Skønnene for de enkelte prisindeks fremgår af bilag 1.

Det giver en prisudvikling ekskl. sygesikring på 2,2 pct. i 2006 (0,2 pct. point højere end skønnet fra juni 2005). Ændringen skyldes primært skønnet for øvrige varekøb, som er opjusteret fra -0,8 pct. til 0,2 pct., men også skønnet for brændsel, som er opjusteret fra 1,5 pct. til 4,6 pct. Jord og bygninger er opjusteret fra 6,0 pct. til 17,0 pct. Det har dog mindre betydning på grund af lave vægte.

Skønnet for lægeudgifter er 2,1 pct. i 2006. Det er 0,2 pct. point højere end i budgetvejledningens punkt fra juni 2005. Skønnet er dokumenteret i budgetvejledningens punkt "Konto 4.70 Offentlig Sygesikring".

Medicinudgifterne skønnes med baggrund i udviklingen det sidste år til -1,0 pct. Det beror på det seneste års udvikling i tilskuddet til receptpligtige lægemidler med tilskudsstatus, og en forventning om endnu færre patentudløb i resten af 2006.

Den samlede prisudvikling skønnes til 1,8 pct. i 2006. Her er lægeudgifter på 2,1 (tidligere 1,9 pct.) og medicinudgifter på -1,0 pct. (tidligere -2,0 pct.) medtaget. Skønnet ligger 0,2 pct. point højere end skønnet fra juni 2005.

3b. Skøn for lønudviklingen 2006

Skønnet for lønudviklingen 2006 er baseret på resultatet fra organisationsforhandlingerne og af de aftalte lønstigninger, der indgår i det samlede overenskomstresultat.

I 2006 er der aftalt generelle lønstigninger og afsat midler til lokal løndannelse. Derudover er der aftalt udmøntninger fra reguleringsordningen pr. 01-01-2006 og pr. 01-10-2006, jf. tabel 1.

Tabel 1: Aftalte udmøntninger i 2006

	01-01-2006	01-04-2006	01-10-2006
Generelle lønstigninger	0,69		
ATP-forhøjelse	0,05		
Lokal løndannelse	0,34		
Gennemsnitsløngaranti (org.forh.)		0,06	
Organisationsforhandlingerne		1,84	
Reguleringsordning	0,7		0,99
I alt	1,78	1,90	0,99
Budgetvirkning i 2006 i pct. = 3,45			
Overhæng fra 2005 = 0,45			
Budgetvirkning i alt i 2006 = 3,90			

Den ekstraordinære udmøntning af reguleringsordningen på 0,7 pct. pr. 01-01-2006 ligger fast. Udmøntningen dækker overgangsperioden fra august 2003 til februar 2005, som opstår i forbindelse med, at den nye reguleringsordning træder i kraft.¹

Udmøntningen af reguleringsordningen pr. 01-10-2006 er derimod et skøn baseret på forventningerne til den private og kommunale lønudvikling. I Finansministeriets Økonomiske Redegørelse fra maj 2006 faldt forventningerne til den private lønudvikling i 2006 igen - denne gang fra 3,5 pct. til 3,4 pct., mens den offentlige lønudvikling blevet skønnet uændret. Konsekvensen heraf er, at skønnet for udmøntningen af reguleringsordningen pr. 01-10-2006 er ændret til 0,99 pct.

Omkostningerne til lokal løndannelse og organisationsforhandlingerne er ligeledes blevet justeret til henholdsvis 0,34 pct. og 1,84 pct. mod tidligere 0,25 pct. og 1,90 pct. i KTO-forliget. Baggrunden herfor er, at økonomien vedrørende lokal løndannelse ved KTO-forhandlingerne bl.a. var baseret på et skøn om, at ansatte svarende til 20 pct. af lønsummen ville få lokal løndannelse med udmøntning på 1,25 pct. i 2006 og 2007 (den store model) og dermed 80 pct. med udmøntning på 1,25 pct. kun i 2007 (den lille model). En gennemgang af overenskomstresultaterne på amternes område har vist, at disse andele udgør henholdsvis 27,3 pct. og 72,7 pct. Konsekvensen er, at omkostningerne til lokal løndannelse i 2006 er større end forudsat ved KTO-forliget indgåelse. Effekten dæmpes dog af, at omkostningerne til organisationsforhandlingerne modsat er blevet mindre grundet den ændret vægtning mellem ansatte omfattet af henholdsvis den store og lille model.

Ovenstående betyder, at den samlede budgetvirkning af de aftalte udmøntninger i 2006 nu er skønnet til 3,90 pct. mod 3,86 pct. i budgetvejledningsskønnet udsendt 27-06-2005.

3c. Den samlede pris- og lønudvikling 2006

I 2006 skønnes den samlede pris- og lønudvikling ekskl. medicin til 3,1 pct. Pris- og lønudviklingen inkl. medicin er 2,9 pct.

Samlet set er skønnet eksklusiv medicin uændret, mens skønnet inklusiv medicin er 0,2 pct. point lavere end sidste skøn. Medicinskønnet er opjusteret som resultat af tendensen for et mindre fald i medicinpriser end forventet.

4a. Skøn for prisudviklingen 2007

I 2007 skønnes prisudviklingen til 1,7 pct. ekskl. sygesikring. Udfra Finansministeriets prisindeks antydes en forventning om en begyndende lavkonjunktur. Det ses i skønnet for brændsel og køb af jord og bygninger, som henholdsvis falder med 6,0 og 12,0 pct. point. Brændsel falder fra 4,6 pct. point i 2006 til -1,4 pct. point i 2007 og køb af jord og bygninger falder fra 17,0 i 2006 pct. til 5,0 pct. i 2007. De enkelte prisindeks ses i bilag 1.

Prisudviklingen inkl. sygesikring er 1,5 pct. mod 1,8 pct. i 2006. Sygesikring skønnes til 1,2 pct. herunder, et medicinskøn på -1,0 pct. og et skøn vedr. lægeudgifter på 2,5 pct. Skønnet for lægeudgifter i

¹ Som omtalt i sidste budgetvejledningspunkt vedr. pris- og lønopgørelser fra marts 2005 blev reguleringsordningen ændret i denne overenskomstperiode. Opgørelsetidspunktet er flyttet til februar måned og udmøntningstidspunktet til oktober måned samtidig med, at opgørelsen er baseret på et gennemsnit af fire kvartalsmålinger.

Kontaktperson: Andrea Grandelag, tlf. 3529 8399, email: agr@regioner.dk, dok. nr. 34705/06

2. Konjunkturudviklingen, udviklingen i pris, løn og indkomster

2007 er betragteligt højere end i 2006. Det skyldes primært overenskomstaftalen for alment praktiserende læger. Medicinskønnet på -1,0 er fastholdt fra 2006, da der ikke er forventninger om, at det vil ændre sig.

4b. Skøn for lønudviklingen 2007

Skønnet for lønudviklingen 2007 er baseret på resultatet fra organisationsforhandlingerne og af de aftalte lønstigninger, der indgår i det samlede overenskomstresultat.

I 2007 er der aftalt generelle lønstigninger, strukturkravsmidler og afsat midler til lokal løndannelse. Derudover er der aftalt en udmøntning fra reguleringsordningen pr. 01-10-2007, jf. tabel 2.

Tabel 2: Aftalte udmøntninger i 2007

	01-01-2007	01-04-2007	01-10-2007
Strukturkrav mv.	0,06		
Lokal løndannelse	1,25		
Generelle lønstigninger		0,80	
Reguleringsordning – skøn			0,40
I alt	1,31	0,80	0,40
Budgetvirkning i 2007 i pct. = 2,01			
Overhæng fra 2006 i pct. = 1,22			
Budgetvirkning i alt i 2007 i pct. = 3,23			

Skønnet for udmøntningen af reguleringsordningen pr. 01-10-2007 på 0,40 pct. ligger lavere end det oprindelige skøn, da KTO-forliget blev indgået. Det skyldes ligesom for 2006, at Finansministeriet forventer en lavere privat lønudvikling og en uændret kommunal lønudvikling.

Konsekvensen af det lavere skøn for udmøntningen af reguleringsordningen i 2007 er, at budgetvirkningen i 2007 falder tilsvarende. Budgetvirkning af de aftalte udmøntninger i 2007 skønnes til 3,23 pct. hertil skal lægges 0,04 pct. til forhøjelsen af AER-bidraget. Den samlede budgetvirkning for 2007 skønnes derfor til 3,27 pct.

4c. Den samlede pris- og lønudvikling 2007

I 2007 skønnes pris- og lønudviklingen ekskl. medicin til 2,6 pct. Det dækker over et prisskøn på 1,7 pct. og et lønskøn på 3,27 pct. Pris- og lønudviklingen inkl. medicin er 2,3 pct.

I 2007 benyttes de nye vægte, hvormed sygesikringsområdet får større vægt.

5. Særligt vedrørende forudsætninger for budgetårene 2006 og 2007

Ovenstående skøn over budgetvirkningen i henholdsvis 2006 og 2007 skal nødvendigvis ses i en sammenhæng.

I økonomiaftalen for 2006 blev der aftalt et lønskøn på 3,84 pct. på grundlag af resultatet af KTO-forhandlingerne fra marts 2005. Imidlertid har visse overenskomstmråder, eksempelvis GL og visse

Side 6

FOA-grupper, som en del af overenskomstresultatet fået fremrykket udmøntningen af lokal løndannelse fra 2007 til 2006.

I økonomiaftalen for 2007 indgår et lønskøn på 3,27 pct. inkl. AER-bidrag. Der er i skønnet over lønudviklingen forudsat, at udgifterne til lokal løndannelse har været højere i 2006 end forventet ved aftaleindgåelsen sidste år.

Bilag 1. Pris- og lønudvikling 2005-2007

PL-skøn for regioner - inkl. medicin

	Vægte			Index			Sammenvejet		
	Amter		Regioner	Amter	Amter	Regioner	Amter	Amter	Regioner
	Faste	04-05 og 05-06	06-07	04-05	05-06	06-07	04-05	05-06	06-07
Priser									
2.2. Fødevarer	1,00	0,021	0,017	0,38	1,30	2,00	0,01	0,03	0,03
2.3. Brændsel	1,00	0,036	0,038	6,65	4,60	-1,40	0,24	0,17	-0,05
2.6. Køb af jord og bygninger	1,00	0,004	0,001	11,51	17,00	5,00	0,05	0,07	0,00
2.7. Anskaffelser	1,00	0,028	0,041	-0,74	1,00	0,80	-0,02	0,03	0,03
2.9. Øvrige varekøb	1,00	0,251	0,363	-1,21	0,20	0,87	-0,31	0,05	0,32
Herunder: Øvrige varekøb	0,67			-0,38	0,80	1,80			
Medicin	0,33			-2,88	-1,00	-1,00			
4.5. Entreprenør- og håndværksydelser	1,00	0,147	0,094	2,33	2,30	2,40	0,34	0,34	0,23
4.9. Øvrige tjenesteydelser	1,00	0,512	0,446	2,84	3,00	2,60	1,45	1,54	1,16
Prisudvikling							1,8	2,2	1,7
Overførsler									
5.2. Overførsler (sygesikring)									
Lægeudgifter mv.		0,620	0,629	3,00	2,10	2,50	1,86	1,30	1,57
Medicinudgifter		0,380	0,371	-2,88	-1,00	-1,00	-1,09	-0,38	-0,37
Overførsler							0,8	0,9	1,2
Pris		0,679	0,565	1,77	2,22	1,72	1,20	1,51	0,97
Overførsler		0,321	0,435	0,77	0,92	1,20	0,25	0,30	0,52
Samlet prisudvikling							1,4	1,8	1,5
Pris		0,322	0,298	1,77	2,22	1,72	0,57	0,71	0,51
Overførsler		0,152	0,229	0,77	0,92	1,20	0,12	0,14	0,28
Løn		0,526	0,472	2,72	3,90	3,27	1,43	2,05	1,55
Pris- og Lønudvikling							2,1	2,9	2,3

PL-skøn for regioner - ekskl. medicin

	Vægte			Index			Sammenvejlet		
	Faste	Amter 04-05 og 05-06	Regioner 06-07	Amter 04-05	Amter 05-06	Regioner 06-07	Amter 04-05	Amter 05-06	Regioner 06-07
Priser									
2.2. Fødevarer	1,00	0,021	0,017	0,38	1,30	2,00	0,01	0,03	0,03
2.3. Brændsel	1,00	0,036	0,038	6,65	4,60	-1,40	0,24	0,17	-0,05
2.6. Køb af jord og bygninger	1,00	0,004	0,001	11,51	17,00	5,00	0,05	0,07	0,00
2.7. Anskaffelser	1,00	0,028	0,041	-0,74	1,00	0,80	-0,02	0,03	0,03
2.9. Øvrige varekøb	1,00	0,251	0,363	-1,21	0,20	0,87	-0,31	0,05	0,32
Herunder:									
Øvrige varekøb	0,67			-0,38	0,80	1,80			
Medicin	0,33			-2,88	-1,00	-1,00			
4.5. Entreprenør- og håndværksydelse	1,00	0,147	0,094	2,33	2,30	2,40	0,34	0,34	0,23
4.9. Øvrige tjenesteydelse	1,00	0,512	0,446	2,84	3,00	2,60	1,45	1,54	1,16
Prisudvikling							1,8	2,2	1,7
Overførsler									
5.2. Overførsler (sygesikring)									
Lægeudgifter mv.		1,000	1,000	3,00	2,10	2,50	3,00	2,10	2,50
Overførsler (ekskl. medicin)							3,0	2,1	2,5
Pris		0,773	0,674	1,77	2,22	1,72	1,37	1,716	1,158
Overførsler		0,227	0,326	3,00	2,10	2,50	0,68	0,476	0,814
Samlet prisudvikling (ekskl. medicin)							2,0	2,2	2,0
Pris		0,342	0,326	1,77	2,22	1,72	0,60	0,76	0,56
Overførsler		0,100	0,158	3,00	2,10	2,50	0,30	0,21	0,39
Løn		0,558	0,516	2,72	3,90	3,27	1,52	2,18	1,69
Pris- og Lønudvikling (ekskl. medicin)							2,4	3,1	2,6

Bilag 2. Pris- og lønudviklingen 2005-2007, inkl. puljer og decentral løn

Pct.	2005	2006	2007
Samlet prisudvikling	1,4	1,8	1,5
Budgetvejledning 2006 (juni 2005)	1,6	1,4	
Budgetvejledning 2006 (feb. 2005)	1,5	1,6	
Budgetvejledning 2005 (juni 2004)	1,4		
Samlet lønudvikling (ekskl. rest stigning) *	2,72	3,90	3,27
Budgetvejledning 2006 (juni 2005)	2,8	3,9	
Budgetvejledning 2006 (feb. 2005)	2,8	2,8	
Samlet pris- og lønudvikling	2,1	2,9	2,3
Budgetvejledning 2006 (juni 2005)	2,3	2,7	
Budgetvejledning 2006 (feb. 2005)	2,2	2,2	
Pris- og lønudvikling ekskl. sygesikringsmedicin	2,4	3,1	2,6
Budgetvejledning 2006 (juni 2005)	2,6	3,1	
Budgetvejledning 2006 (feb. 2005)	2,5	2,5	